

regner, at der er 45 effektive Skoledage for hvert af disse Børn i de 4 Maaneder, som Lovforslaget omfatter — og det ville vist alle de, som kende disse Forhold, vide er det rigtige at sætte 45 Skoledage, da der gennemgaaende kun er Hverandendags Skoleundervisning, og Helligdagene ogsaa gaa fra — saa vil der for disse 91,223 Børn paa Øerne udfordres 4 Mill. Portioner Mad. Jeg ved nu ikke, til hvor meget man vil ansætte Prisen paa en Portion, det kan man gøre nogenlunde efter Behag. Det vil altsaa sige, at naar jeg nu regner det til 25 Øre for et saadant Maaltid, saa er dermed ikke sagt, at det vil koste saa meget, eller at det maaske kunde faas til den Pris, men enhver vil kunne sætte det virkelige Antal Øre i Stedet for de 25 Øre, som jeg regner med. Disse 4 Mill. Portioner Mad à 25 Øre ville saa repræsentere 1 Mill. Kr., og da der paa Øerne er 207,089 Tdr. Hartkorn, vil det andrage en Udgift af ca. 5 Kr. pr. Td. Hartkorn for altsaa at bespise samtlige Landkommuners Børn i de offentlige Skoler i disse 4 Maaneder, regnede til 45 effektive Middage. Sammenlignet med samtlige Udgifter til Skolevæsenet, vil denne Million Kr. komme til at staa over for et Tal af ca. 1,466,000 Kr., som er Øernes Landkommuners samtlige Udgifter til det offentlige Skolevæsen. Gaa vi til Jylland, hvor der er et Gennemsnitsantal af 122,646 Børn, ville d'Herr. se, at ved at beregne det paa samme Maade for 45 Dage vil der blive Tale om ca. 5,500,000 Portioner Mad, og dette beregnet ligeledes med 25 Øre, som jeg foreløbig har anslaaet det til, vil udgøre 1,375,000 Kr., og det giver, fordelt paa 167,809 Tdr. Hartkorn, ca. 8 Kr. pr. Td. Hartkorn. Gennemsnitlig vil det for 213,869 Børn med $9\frac{1}{2}$ Mill. Portioner Mad og en aarlig Udgift af 2,375,000 Kr., fordelt paa 374,898 Tdr. Hartkorn, udgøre noget over 6 Kr. pr. Td. Hartkorn, og saa staa der som samtlige Udgifter til det offentlige Skolevæsen 3,195,783 Kr. over for disse 2,375,000 Kr. for at bespise samtlige Børn. Dette Facit er imidlertid meget utilstrækkeligt, naar man vil undersøge Spørgsmaalet for den enkelte Kommunes Vedkommende. Jeg har jo taget samtlige Kommuner i Landet. Men gaar man til de enkelte Kommuner, stiller Forholdet sig ganske væsentlig forskelligt derfra. Jeg skal eksempelvis anføre, at naar jeg tager Kommunen Kragelund-Funder i Viborg Amt, er der der 516 Børn. Efter samme Beregning med 45 Skoledage i 4 Maaneder vil Lovforslaget til disse 516 Børn kræve Tilvejebringelsen af 23,000

Portioner Mad, hvilket til en Pris af 25 Øre vil blive 5,750 Kr., og da denne Kommune omfatter 195 Td. Hartkorn, vil det ses, at hvis samtlige Børn i denne Kommune skulde bispises, vil det blot for disse 45 Dage blive 30 Kr. pr. Td. Hartkorn, og medens Udgifterne til Bispisningen bliver 5,750 Kr., blive Udgifterne til hele Skolevæsenet 4,696 Kr.

Det er meget muligt, at det kun er et ganske ringe Antal af disse Børn, der i Virkeligheden ville komme til at tage Døl i Bispisningen, og jeg omtaler aldeles ikke dette for at afskrække nogen fra at gaa med til denne Lov, men kun for at udtale min Betænkelighed over for Indholdet af Lovforslagets § 2. Der staaer nemlig her, at i Landkommunerne kan Sogneraadet bevilge Udgifterne til en saadan Bispisning, uden at Amdsraadets Samtykke er fornødent. Det forekommer mig, at selv om man vil gaa ud fra, at det kun vil dreje sig om et Mindretal af Kommunens samtlige Skolebørn, og at den Pris af 25 Øre, som jeg har bragt i Forslag, er for høj, vil man dog sikkert være enig med mig i, at Udgifterne under alle Omstændigheder kunne blive saa betydelige, at de langt ville overstige de Udgifter, som ifølge Landkommunalloven ikke kunne afholdes af Sogneraadene uden Amdsraadets Samtykke. Det forekommer mig, at den rent principielle Indvending maa kunne gøres over for § 2, at den ligesom forrykker det Forhold mellem det kommunale Selvstyres to Faktorer, som ellers maa erkendes at være tilvejebragt gennem den gældende Lovgivning, idet Sogneraadene, som ganske vist have et betydeligt Selvstyre, dog paa mange Omraader i finansiel Henseende ere stillede saaledes, at de ikke uden Amdsraadets Samtykke kunne bevilge noget til Sygekasser, Begravelseskasser eller Alderdomshjælp eller overhovedet paatage sig nogen finansiel Forpligtelse, uden at Amdsraadet er enig med Sogneraadet deri. Det forekommer mig at være en Forrykkelse af dette Forhold at lade Forbudet imod at udrede saadanne ofte meget lidet betydende Udgifter forblive bestaaende, paa samme Tid, som man, naar der blot i Sogneraadet er Flertal derfor, aabner enhver Kommune Adgang til at kunne etablere en Skolebespisning, hvis Virkning økonomisk set dog i hvert Fald maa indrømmes at kunne blive temmelig betydelig. Jeg tror i hvert Fald, at Lovforslagets § 2 ikke vil være egnet til just at lette Lovforslagets Gennemførelse. Det er dog en Sag, som ikke